

Vorbereiding schets 3

Schriftgedeelte

Esther 2:19-23, Esther 3:1-15

Thema

Haman en Mordechai.

Exegese

Vs. 19-20 Mordechai, de oom van Esther, heeft een belangrijke positie aan het hof van de koning Ahasveros. Hij is te vinden in de poort van de koning. In de poort worden officiële zaken besproken. Op dat moment worden de meisjes voor de tweede keer verzameld. Dit gebeurt nadat Esther koningin geworden is. Esther maakt haar afkomst niet bekend. Mordechai had haar opgedragen dit vooral niet te doen. Esther gehoorzaamt haar opvoeder.

Vs. 21-23 Op het eerste gezicht zeggen de namen Bigthan en Teres ons niet zoveel. Zij hebben wel een heel belangrijke positie aan het hof. Deze mannen dienen voor het aangezicht van de koning. Zij mogen komen waar iemand anders niet zomaar kwam, zonder toestemming van de koning (Esther 4:16). Deze mannen hebben een vertrouwelijke positie bij de koning. Bigthan en Teres worden boos en maken het plan om de koning Ahasveros te doden. Zij kunnen immers dicht bij de koning komen? Het plan komt Mordechai ter ore en hij vertelt het aan Esther, die het op haar beurt doorgeeft aan de koning. Deze stelt een onderzoek in en de plannenmakers worden aan de galg gehangen. Hiermee is de zaak niet afgedaan. Het plan en de uitkomst worden opgeschreven in de kronieken van het Perzische rijk. Maar de koning vergeet het verhaal verder, totdat hij het weer hoort in zijn slapeloze nacht.

In hoofdstuk 3 horen we van een ander plan. Het leven van de Joden in het Perzische rijk staat op het spel. De oorzaak hiervan is gebaseerd op leugen en jaloezie. Het verhaal in hoofdstuk 3 heeft een sterke overeenkomst met Daniël 3.

Vs. 1-2 De reden waarom Haman verhoogd wordt, kunnen we niet terugvinden in het boek Esther. Een Agagiet is een nakomeling van de koning Agag. Deze was de koning van de Amalekieten. Koning Agag was vijandig ten opzichte van Israël. (Exodus 17:16; 1 Samuël 15:2) Deze vijandschap kun je weer lezen in dit verhaal. Haman wordt hier het voorbeeld voor allen die na hem de Joden willen vernietigen. Als Haman door de koning op de belangrijkste plaats wordt gezet, buigen alle mensen voor hem neer. Dit doen zij omdat de koning dit geboden had. Eén persoon blijft staan: Mordechai de Jood.

Vs. 3-6 De vraag: 'Waarom overtreedt u het gebod van de koning?' vraagt om een antwoord. Deze vraag wordt gesteld door de dienaren van de koning die met Mordechai in de poort zitten. Deze vraag stellen zij niet maar één keer, maar iedere dag wordt deze vraag aan Mordechai gesteld. Uiteindelijk vertelt Mordechai dat hij een Jood is. Dit betekent dat hij alleen buigt voor de God van Israël (Exodus 20:6). Om te beproeven of de woorden van Mordechai stand zouden houden, vertellen zij aan Haman dat Mordechai niet voor hem buigt. Op dit bericht wordt Haman woedend. Hij zint op wraak. Maar het is te min voor hem om alleen Mordechai aan te pakken.

Met vers 6 zijn we aangekomen bij het plot van heel het boek Esther. Haman wil niet alleen Mordechai aanpakken, maar heel het volk van de Joden. Nu begint het verhaal op zijn plaats te vallen. Esther is op een

plaats terechtgekomen voor doelen die tot nu toe onbekend zijn. De dreiging voor een massavernietiging hangt in de lucht. Mordechai wil alleen de HEERE gehoorzamen en onderhoudt de geboden van de HEERE. Hierdoor krijgt Mordechai wel problemen. Het gehoorzamen van de HEERE brengt lijden met zich mee. Mordechai krijgt haat en verbittering te verduren. Maar... Haman heeft de macht van de HEERE nog niet ontmoet.

Vs. 7-11 In het 'twaalfde jaar' is Esther vijf jaar koningin. Dan gebeurt er iets in de maand Nisan. Deze opmerking is van groot belang. Dit is namelijk de maand waarop de Israëlieten de bevrijding uit Egypte herdenken (Exodus 12:1-28). Nu dreigt een totale ondergang! Het is nu geen feest van het leven, maar de dood hangt in de lucht. Nu begint het loten werpen. Haman zoekt een geschikte dag uit om zijn plan bekend te maken. Hij wacht wel twaalf maanden lang. In de twaalfde maand 'Adar' komt Haman tevoorschijn met zijn plan. Het loten werpen is een ironie in het boek Esther. De eerste lezers weten hoe het verhaal afloopt. De ironie zit in het feit dat het lot niet geworpen wordt om de Joden om te brengen, maar Haman werpt het lot over zijn *eigen* lot. Maar we moeten er wel rekening mee houden dat Esther, Mordechai en alle andere Joden dit *niet* weten.

De redevoering van Haman is duivels van opzet. Het is een mix van waarheid, leugen en overdrijven. Het volk is inderdaad verstrooid in de verschillende delen van het rijk. Dat de wetten van de Israëlieten geheel anders zijn is niet helemaal waar. En dat zij de wetten van de koning niet gehoorzamen is een overdrijving en leugen (vergelijk Mattheüs 4:1-11). Haman koopt de koning om.

Listig vraagt hij een wet die zwart op wit staat: die kan niet herroepen worden. Hierop krijgt hij de zegelring van de koning. Haman krijgt hiermee grenzeloze macht en zijn geld mag hij houden van de koning. Nog eens wordt nadrukkelijk verwezen naar de afkomst van Haman (zie commentaar op Vs.1-2).

Vs. 12-15 Eén dag voor het feest van de bevrijding uit Egypte (dit is de 14e Nisan) wordt de wet gemaakt om de Joden om te brengen. Geen bevrijding, maar vernietiging...

Aan alle overheden van het Perzische rijk gaat een brief uit. Niet een gewone wet of brief, maar een doodswet, een executiebevel, een doodsbrief. De lopers worden erop uit gestuurd. Zij waren getraind om zeer hard en lang te kunnen lopen. De executiedag is bepaald op de 12^e van de 12^e maand. *Iedereen* van Joodse afkomst moet omgebracht worden en de moordenaars mogen de bezittingen plunderen (denk aan de kristalnacht van 9 op 10 november 1938). Na de uitvaardiging drinken de koning en Haman er een glas op... De naam van de koning wordt niet genoemd in deze teksten. Dit betekent dat het idee helemaal het plan is van Haman.

Geloofsleer

- HC vraag 27 Gods voorzienigheid
- HC vraag 32 Zijn naam belijden
- HC vraag 123 Uw Koninkrijk kome
- NGB art. 37 Het laatste oordeel

Gebedspunten

- Om de leiding van God in je leven
- Voor de Joden die nog steeds gehaat worden
- Voor kerken (b.v. in Noord-Korea), die in het geheim moeten samen komen
- Om voor Gods Naam uit te komen, ook als dat moeilijk is

Psalm- en liedlijst

- Ps. 33:6 Maar d` altoos wijze raad des HEEREN
- Ps. 62:5 In God is al mijn heil, mijn eer
- Ps. 77:8 Heilig zijn, of God, Uw wegen
- Ps. 145:5 Uw heerschappij verduurt zelfs d`eeuwigheid
- Ps. 145:6 De Heer' is recht in al Zijn weg en werk

- UMK Mordechai
- ZB Wat de toekomst brengen moge
- ZB Rust mijn ziel, uw God is Koning

Introductie op de vertelling

Laat de afbeelding van een Hamanratel of Hamandraaier zien, die in het werkboekje staat. Of neem een ratel mee, als dat mogelijk is.

Het is bij de Joden gewoonte, dat tijdens het Poerimfeest het boek Esther wordt gelezen in de synagoge. Elke keer als de naam Haman klinkt, mogen de kinderen op de vloer stampen en kabaal maken. De kinderen nemen zelfs een ratel mee of speciale hamertjes om op de banken te slaan. Wat heeft dit te betekenen, denk je? (Je kunt evt. ook aan het eind van de vertelling terugkomen op deze vraag en de betekenis geven). Dit betekent: 'Moge de naam van Haman uitgeroeid worden'.